

Beslissing OM n.a.v. RTE-oordeel 2018-23

Samenvatting

In deze zaak ging het om een levensbeëindiging op verzoek van een patiënt die sinds 2016 aan asbestkanker leed. In de laatste weken voor het overlijden ging zijn toestand snel achteruit. Genezing was niet meer mogelijk. Het lijden van de patiënt bestond uit kortademigheid, nauwelijks meer kunnen eten, energieverlies, vermoeidheid en totale uitputting. Daarnaast had hij last van oedeemvorming in onder meer zijn armen en benen. De arts is de uitvoering van de levensbeëindiging begonnen door de ambulancedienst een venflon te laten inbrengen. Nadat de venflon was ingebracht, heeft de arts 1000 mg thiopental toegediend. Omdat de patiënt niet snel in coma raakte, dacht de arts dat de thiopental subcutaan liep. Hij besloot om niet de tweede spuit met 1000 mg thiopental te geven en ook niet het rocuronium. De arts wilde eerst een nieuw infuus laten aanleggen door de ambulancedienst. In de tussentijd is de arts een nieuwe set euthanatica gaan halen bij de apotheek. Omdat het, intussen door de ambulancedienst ingebrachte infuus niet liep, heeft de arts vervolgens 2000 mg thiopental en 150 mg rocuronium via de eerste toedieningsweg toegediend. De patiënt is vervolgens overleden.

Oordeel RTE (2018-23)

De RTE kwam tot het oordeel dat de arts niet had gehandeld conform de zorgvuldigheidseis als bedoeld in art. 2, eerste lid, onder f (medisch zorgvuldige uitvoering) van de Wtl. De RTE is, kort samengevat, van oordeel dat gelet op het feit dat de arts geen reserveset euthanatica bij zich had en de patiënt had verlaten, hij niet conform de KNMG/KNMP Richtlijn Uitvoering Euthanasie en hulp bij zelfdoding (hierna: de Richtlijn) heeft gehandeld.

Beoordeling Openbaar Ministerie

Het College volgt het oordeel van de RTE dat de arts de euthanasie niet medisch zorgvuldig heeft uitgevoerd. Nadat de apotheker de arts had gevraagd of hij een extra reserveset wilde meenemen had hij besloten dat dit niet nodig was. Hoewel de arts te kennen heeft gegeven wel op de hoogte te zijn van de Richtlijn, heeft hij ter plekke, bij de apotheek, zijn eigen afweging gemaakt en besloten de tweede set niet nodig te hebben.

Nadat de uitvoering niet goed liep heeft de arts zich opnieuw niet aan de Richtlijn gehouden door de patiënt alleen te laten en naar de apotheek af te reizen om de reserveset op te halen. De omstandigheden die de arts had aangevoerd, te weten de nabijheid van de apotheek, de

ambulance die in de tussentijd kwam waardoor de patiënt maar een geringe tijd zonder medische hulp was en de aanwezigheid van de dochter van de patiënt die IC-verpleegkundige was, disculperen hem echter niet.

Het College is dan ook van oordeel dat de arts strafrechtelijk verwijtbaar heeft gehandeld. De zorgvuldige tot stand gekomen Richtlijn bevat belangrijke waarborgen voor het uitvoeren van een effectieve en veilige euthanasie. Hiervan mag de arts, zonder goede motivering, niet afwijken. Uitgangspunt van deze Richtlijn is dat de patiënt zeker én binnen een afzienbare tijd overlijdt. Omdat zelfs bij de meest ervaren arts iets kan mis gaan, schrijft de Richtlijn dwingend voor dat de arts een extra set intraveneuze euthanatica meeneemt. Het risico waarvoor de Richtlijn expliciet waarschuwt heeft zich in deze situatie ook daadwerkelijk voorgedaan. Dit rekent het College de arts aan.

Hierbij komt voorts nog dat de arts de patiënt, eveneens in strijd met de Richtlijn, alleen heeft gelaten om de reserveset op te halen. De arts had de apotheker – zoals hij aanvankelijk ook had afgesproken – de spullen kunnen laten brengen. Dat de arts zich hierin – gelet op eerder genoemde omstandigheden – praktisch heeft opgesteld, is begrijpelijk maar niet conform de Richtlijn.

Ondanks het hiervoor omschreven strafrechtelijk verwijt, acht het College vervolging niet opportuun. De reden hiervoor is dat er geen aanwijzingen zijn dat de patiënt als gevolg van het onjuiste handelen van de arts heeft geleden, hij binnen zijn eigen intervisie groep heeft gereflecteerd en de officier van justitie op grond van de mondelinge toelichting van de arts op 11 juli 2018 ervan overtuigd is geraakt, dat hij van zijn onjuiste handelen is doordrongen. De arts heeft tijdens deze toelichting ook gezegd dit bij een eventuele toekomstige euthanasie niet meer zal voorkomen.

Beslissing

Om die reden heeft het College besloten de zaak onvoorwaardelijk te seponeren en het deze keer bij een schriftelijke waarschuwing te laten. Dit betekent dat deze strafzaak hiermee definitief is beëindigd maar de arts zich wel dient te realiseren dat hij bij eventuele toekomstige zaken, als hij ongemotiveerd afwijkt van de geldende Richtlijn, hij opnieuw strafrechtelijke vervolging riskeert.